

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
медичної частини № 91 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я
Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернігівській
області**

24.04.2024

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.04.2024 групою національного превентивного механізму (далі – НППМ) здійснено відвідування медичної частини № 91 філії Державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернігівській області (далі – медична частина).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НППМ:

Морозов Руслан Олегович, начальник відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НППМ);

Бардаш Олена Анатоліївна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Жмака Ірина Миколаївна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Черкез Вероніка Олександрівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Медична частина № 91 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернігівській області (далі – медична частина), розташована на території державної установи «Менська виправна колонія (№ 91)» (далі – установа) за адресою: Чернігівська область, смт. Макошине, провулок Дружби, 5.

Керівництво: Гаврик Єгор Юрійович, завідувач медичної частини.

На день відвідування на медичному обслуговуванні перебувало 375 осіб.

2 палати для лікування в умовах стаціонару розрахований на перебування 12 осіб. Під час відвідування на стаціонарному лікуванні перебувало 5 осіб.

В медичній частині наявні приміщення: кабінет завідувача та лікарів медичної частини, кабінет лабораторних досліджень, кабінет для проведення рентгенологічних, кабінет лікаря-стоматолога, приміщення для зберігання лікарських засобів (аптека), 1 палата-ізолятор для хворих на інфекційні захворювання.

Оснащення медичної частини:

автоматичний зовнішній дефібрилятор-1 од.;

рентгенологічний апарат цифровий-1 од.;

стоматологічне устаткування-1 од.;
бактерицидні лампи в кабінетах
сухо-жарова шафа-2 од.;
автоклав-1 од.;
шафа для зберігання стерильних інструментів-1 од.;
електрокардіограф-1 од.;
кисневий концентратор-1 од.;
центрифуга-1 од.;
мікроскоп-1 од.;
апарат телемедіа-1 од.;
фотоапарат-1 од.

В ході відвідування групою НПМ були виявлені недоліки в роботі медичної частини, які призводять до порушень прав засуджених.

II. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. В медичній частині не організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, що порушує їх право на вибір методів лікування.

Відповідно до пункту 86 доповіді Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню для уряду України СРТ/Inf (2024) 20 комітет вважає, що потрапляння до пенітенціарної установи є можливістю вирішити проблему, пов'язану з вживанням наркотичних засобів, і тому важливо, щоб відповідна допомога була запропонована всім зацікавленим особам; отже, в усіх установах має бути доступне відповідне медичне обслуговування. Таким чином, особи, які перебувають в установі, позбавлені можливості отримувати ЗПТ, що порушує їх право на вибір методів лікування.

2. У порушення вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777 «Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами», в медичній частині обладнано лише один ізолятор для осіб, хворих на інфекційні захворювання, що унеможлиблює недопущення зараження іншим інфекційним агентом (контактні, крапельні та повітряні) засуджених, які перебувають в одному приміщенні.

3. Палати-камери в медичній частині не відповідають вимогам пунктів 8.3.2.4 та 8.3.2.7. Державних будівельних норм України для будинків і споруд закладів охорони здоров'я (далі-ДБН В.2.2-10:2022), зокрема, відсутні санітарно-гігієнічні приміщення, відсутні шафи для зберігання речей, в палатах не забезпечено водопостачання.

4. В медичній частині наявний зовнішній автоматичний дефібрилятор, який не використовується в зв'язку з відсутністю електродів, що не забезпечує використання приладу у разі необхідності надання домедичної допомоги

засудженим при лікуванні гострої фібриляції передсердь та попередження клінічної смерті, відповідно до Порядку надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України 09.03.2022 № 441.

5. У порушення Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584, медична частина не забезпечена необхідною кількістю стелажів, шаф, холодильників, піддонів, підтоварників з дотриманням необхідних умов освітлення, чим підтверджується зберігання лікарських засобів медичної установи.

6. Рентгенологічний кабінет та приміщення для зберігання лікарських засобів та медичних виробів потребує проведення ремонтних робіт (*фото 1*).

7. Уповноваженою особою медичної установи в журнал постійного моніторингу умов зберігання лікарських засобів вносяться недостовірні показники температури. В приміщенні прилади для вимірювання температури та вологості (гігрометри) не заправляються водою та, як наслідок, не функціонують (*фото 2*).

8. У холодильнику використовується вимірювальне обладнання з пошкодженою шкалою та без належних документів, що не відповідає статті 8 та статті 20 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», статті 19 «Об'єкти державного метрологічного контролю і нагляду», «Сфера державного метрологічного контролю і нагляду», статті 28 «Повірка засобів вимірювальної техніки». Зберігання лікарського засобу «інсулін», який потребує захисту від дії підвищеної температури, не відповідає вимогам (*фото 3, 4*).

9. Медична частина не забезпечена лікарськими засобами відповідно до уніфікованих клінічних протоколів, розроблених у відповідності до стандартів надання медичної допомоги, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.09.2012 № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України». Як наслідок пацієнти позбавлені можливості отримувати деякі різновиди призначених лікарських засобів, що може призвести до погіршення їхнього стану.

Зокрема, до групи НПМ надходили скарги від засуджених, які вимушені купляти лікарські засоби для лікування гострих респіраторних вірусних захворювань за рахунок родичів.

10. Засуджені по прибуттю до установи не проходять тестування на вірусний гепатит В та вірусний гепатит С. Відсутність діагностики та несвоєчасне лікування зазначених захворювань може призвести до серйозних ускладнень та смерті.

Під час вивчення медичної документації групою НПМ виявлений випадок смерті засудженого в установі у 2024 році, який при житті мав підозру на наявність вірусного гепатиту С. Однією з причин смерті засудженого встановлено ураження печінки.

11. У ході відвідування встановлено, що у порушення вимог розділу 8 наказу Міністерства охорони здоров'я України від 08.06.2015 № 325, медичною частиною на території установи використовується приміщення для збирання та зберігання медичних відходів категорії «В», яке є непридатним для вказаних цілей: невідповідні внутрішнє облаштування, система вентиляції тощо. Слід зазначити, що в цьому ж приміщенні зберігаються архівні документи засуджених та оргтехніка.

12. У порушення вимог державних будівельних норм України ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» в медичній частині не створено умов доступності для осіб з інвалідністю (відсутні пандуси, поручні, контрастне маркування сходових маршів тощо) (*фото 5*).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Міністерству юстиції України:

вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 91 філії Державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернігівській області;

забезпечити контроль за дотриманням прав людини і громадянина, реалізацію законних прав та інтересів засуджених на охорону здоров'я, які перебувають у медичній частині № 91 філії Державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернігівській області.

Державній установі «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»

Забезпечити:

запровадження ЗПТ відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2012 № 200;

організацію догляду за особами, які мають інфекційні захворювання, відповідну до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777;

медичну частину лікарськими засобами та тестами для діагностики вірусних гепатитів В та С відповідно до потреб;

належну роботу автоматичного зовнішнього дефібрилятора;

забезпечити температурний контроль для належного зберігання лікарських засобів;

приведення палат медичної частини у відповідність до вимог ДБН В.2.2-10:2022;

утилізацію медичних відходів відповідно до встановлених вимог;
доступність медичної частини для вільного пересування маломобільних груп населення.

Додаток: фото до звіту.

Керівник групи НПМ

Начальник відділу реалізації
національного превентивного механізму
у сфері охорони здоров'я Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради України
з прав людини

Руслан МОРОЗОВ

Фото до звіту

Фото 1

Фото 2

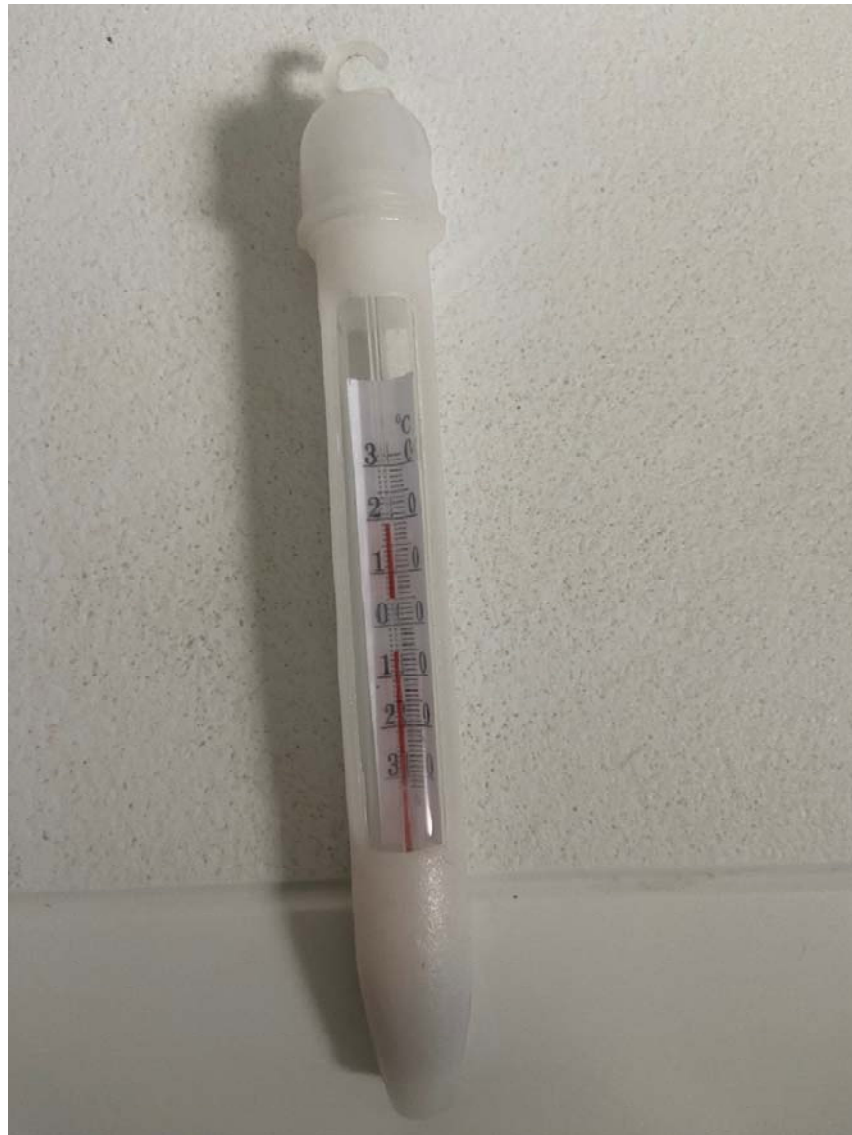

Фото 3

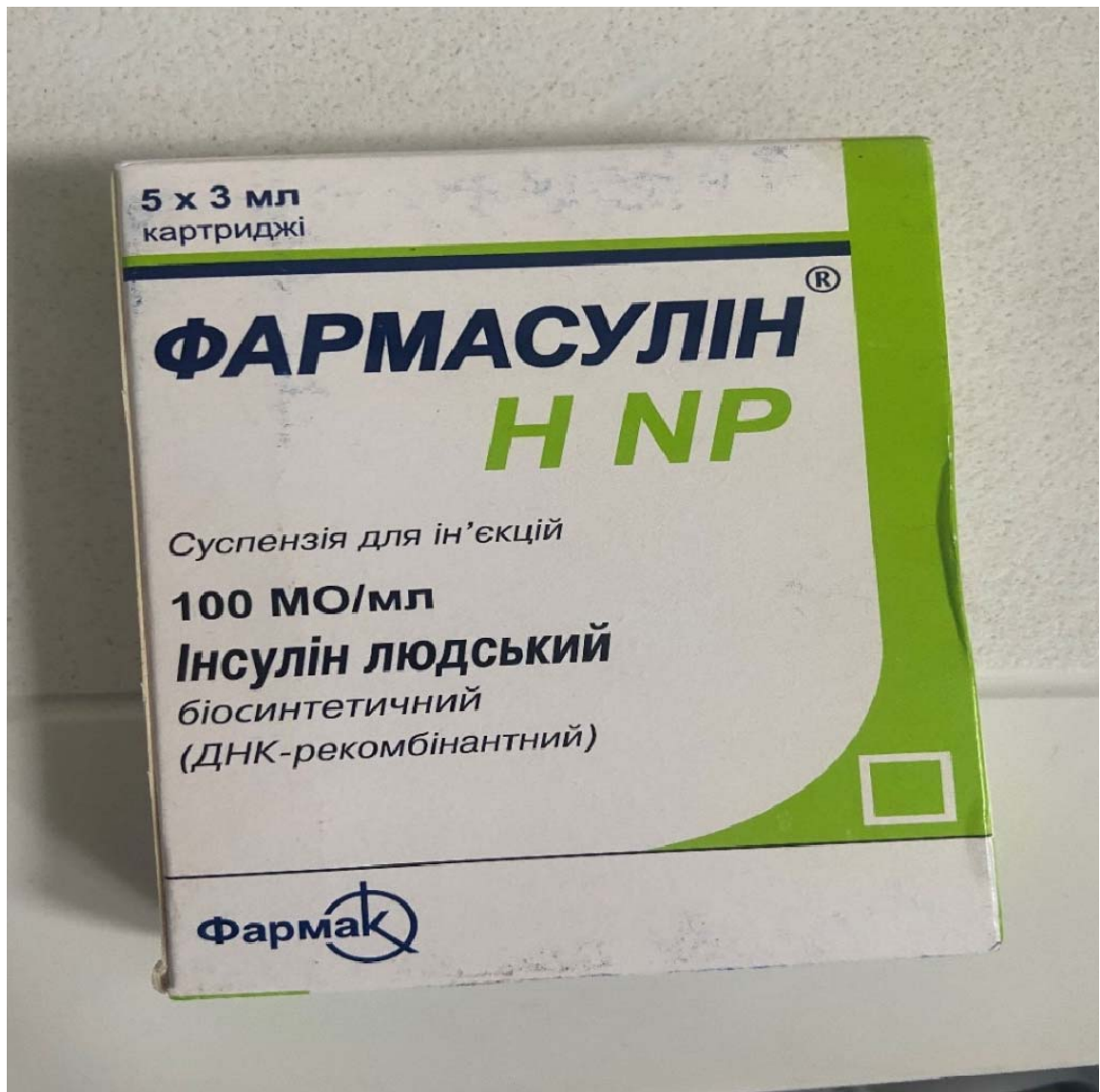
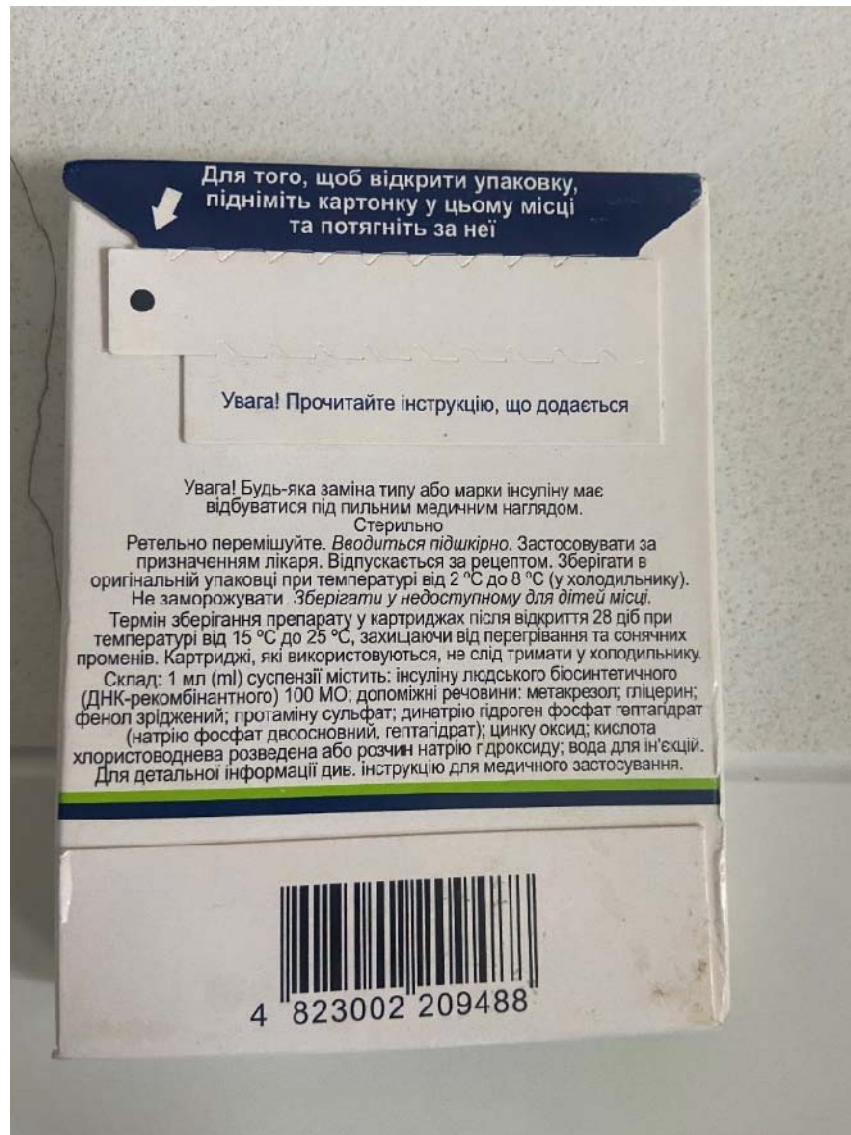

Фото 4

Φοτο 5

